ყოველ დღე ორშაბათს გარდა

დროება

ცალკე ნომერი ღირს შაურათ

რედაქცია: სოლოლაკზე, სერგიევის ქუჩაზე, Iვ. ამირაგოვის სახლში, № 8.

კანტორა რედაქციისა: სერგიევის ქუჩაზე, Iვ. ამირაგოვის სახლებში, № 8.

ხელის-მოწერა მიიღება კანტორაში. გარეშე მცხოვრებთათვის: Въ Тифлисъ. Въ редакцію газ. „Дроэба“.

გაზეთის ფასი: მთელის წლისა—8 მან., ნახევარ წლისა—4 მან. და 50 კაპ., ოთხის თვის—3 მან.

განცხადება: მიიღება ქართულს, რუსულს, სომხურს და სხვ. ენებზე.

ფასი განცხადებისა: [illegible]-ებით ასოზე—1 კაპ., ასო-მთავრულით სტრიქონზე—8 კაპ., ჩვეულებრივის ციცეროთი—5 კაპ., პატარა—4 კაპ.

რედაქციას უფლება აქვს გაასწოროს და შეამოკლოს დასაბეჭდათ გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატია ავტორს არ დაუბრუნდება.

ამ 1878 წელს ყოველ-დღიური გაზეთი

„დროება“

გამოდის იმავე პროგრამმითა და მიმართულებით, როგორც დღემდის გამოდიოდა ხოლმე.

ხელის-მოწერა

ტ ფ ი ლ ი ს შ ი—„მიიღება დროების“ რედაქციაში (სერგიევის ქუჩაზე, Iვ. ამირაგოვის სახლებში).

გ ა რ ე შ ე მ ც ხ ო ვ რ ე ბ თ ა ამ ადრესით უნდა დაიბარონ გაზეთი: *Въ Тифлисъ Въ Редакцію „Д р о э б а“.*

ფასი გაზეთისა

მთელის წლისა	8 მან.	„ კაპ.
ექვსის თვისა	4 „	50 „
ოთხის თვისა	3 „	„ „

უმორჩილესი თხოვნა ხელის-მომწერლებსა და აგენტებს: **ხვედრი ფული გაზეთისა იმის დაბარებისა-თანავე უნდა იქმნეს გამოგზავნილი;** თუ არ აგენტების საშუალებით, ისე რედაქცია უ ფ უ ლ ო თ გ ა ზ ე თ ს ა რ ა ვ ი ს ა რ გ ა უ გ ზ ა ვ ნ ი ს.

ტელეგრამმები

ვენა, 19 იანვარს („ოგზბურის“ დეპეშა). ლონდონიდამ იწერებიან, აქ დარწმუნებულნი არიანო, რომ პარლამენტი ყოველ გვარ საშუალებას მისცემს მთავრობისაო, რომ საომრად მოემზადოსო. ეს ჰაზრი, სხვათა შორის, გამოსთქვა ამ დღეებში თვით გლადსტონმაც, რომელიც დღემდის მუდამ წინააღმდეგი იყო რუსეთთან ბრძოლის ატეხისა.

სტამბოლიდამ იწერებიან, რომ მთავარი ვეზირი წინააღმდეგია იმ მორიგების პირობებისა, რომელიც რუსეთმა წარუდგინა ოსმალეთს.

ვენა, 18 იანვარს. („გოლოსის“ დეპეშა)· აქ იმედი აქვთ, რომ რუსეთის მთავრობა მიაქცევს ყურადღებას იმ შენიშვნებს, რომელიც წარუდგინა ავსტრო-ვენგრიის მინისტრმა ანდრასჩიმ რუსეთისაგან შედგენილ მორიგების პირობებზე; და აქედამ გამოჰყავთ ის დასკვნა, რომ მორიგება მალე მოხდება.

ომის ამბები

აზიის ბრძოლის ველიდამ

არტაანიდამ გვწერენ:

„ზოგიერთს გაზეთებში იწერებიან, რომ ვითომც ჩვენს (არტაანის) ატრიადს ართვინი აელოს; ეს ტყუილია. როგორც ამას წინათაც მოგწერეთ, ღენ. კომაროვი თავის ატრიადით ჯერ ართვინს არ მისდგომია.

„აქ ლაპარაკობენ მხოლოთ,—არ ვიცი კი—რამდენათ მართალია ეს ამბავი,—რომ ვითომც ღენ. კომაროვს აელოს ართვინის მახლობლად ერთი გამაგრებული სოფელი და ამ დროს დაეტყვევებინოს 400 ოსმალოს სალდათი და სამი ზარბაზანიც წაერთმიოს მტრისათვის.

„საშინელი სიცივეებია, ღრმა თოვლი და ამის გამო გზები გაფუჭებულია.“

—

ფელტონი

უცნაური წესის ბერები.

—

ერთს მონასტერში სდგანან ბერები,
რომელთაც ჰქვიათ ინჯისტარები.
რაღაც უცნაურ წესის არიან
და იმ წესშიდა მჭიდროთ არიან.
ერთმანეთ შორის აქვთ დიდი ძმობა:
ნაშოვარისა ერთად გაყოფა.
კანონათ აქვთ: სულ მიწა სთხარონ,
კლდესა და წყალსა ყველგან ებრძოლონ.
გარდა ამისა უნდა ეცადონ,
რომ ამ ბრძოლაში ფული იშოვნონ.
ვინც ამ ორ კანონს არ შეასრულებს,
ის დამნაშავე ამ პასუხს აგებს:
პირველისთვისა—პანჩურსა ჰკრამენ
და მონასტრიდგან გამოაგდებენ.
მეორისთვისა—ჩამოჰკიდებენ
და ყელით ჯვარსა აზიდვინებენ..

—

კიდევ არიან ერთგან ბერები:
დარმოჯანისა ჩივნიჩიკები.
მჭიდრო არა აქვთ მათ მარხულობა,
მაგრამ მძიმე აქვთ მოვალეობა.
ერთს მღვიმეშიდა შეიყრებიან
და მათთან ბევრნი მიდი-მოდიან.
მათი ვალია: ამოლაგება,
ჩხრეკა, გაქექვა და ჩალაგება!
ლოცვის მაგიერ ფული იშოვნონ,
მარხვის მაგიერ—ჯიბე იტენონ.
როცა ჯიბეებს სულ გაიმსებენ,
ერთგულობასა იმსახურებენ;
და ქურდობიდგან ვინც უარსა ჰყოფს,
მონასტრის წესსა ის უორგულობს;
მაშინ იმ ორგულს პანჩურს ამოჰკვრენ
და მონასტრიდგან გამოაბძენენ.

—

ერთი წესია, ისიც ბერების
უზდაბადინის ჩანჩალიკების.
ესენიც მჭიდრო წესის არიან,
ინჯისტარებსა ემზგავსებიან.
ვალია მათი მოურაობა,
დღითი ძილი და ღამე ფხიზლობა,
გარდა ამისა ჯიბე იტენონ,
ოღონც კი ქურდებს არ აქურდვინონ.
ამ მჭიდრო წესსა ვინც გადუდგება,
მეტად სასტიკად ის დაირჯება:
როგორც ქრისტესა, ჯვარით გასტანჯვენ
და მარტო ერთ ჯვარს არ აკმარებენ;
ზურგზე და ყელზე ჩამოჰკიდებენ
და ზოგ ჯვარზედა გვირგვინს დაადგმენ;
ბოლოს პანჩურის ცემით გახეთქვენ
და მონასტრიდგან გამოუძახვენ...

პაპუნა მეუდაბნოელი

1877 წელს, თებერვლის 15

ინგლისურს გაზეთს „Daily News“-ში დაბეჭდილია შემდეგი დეპეშა 9 იანვარს ბაიბურთიდამ მიღებული:

„არზრუმი ისეთ ნაირად გარ-შემორტყმულია რუსის ქვევითა და ცხენოსანი ჯარისაგან, რომ ოსმალოებს არც ერთის მხრით არ შეუძლიანთ აქედამ გასვლა. ფოშტის გზა და ტელეგრაფიც რუსების ხელშია ასე, რომ არზრუმელებს არ შეუძლიანთ არც თავის მდგომარეობა აცნობონ ვისმეს და არც თვითონ შეიტყონ რამე. გუშინ რუსის ატრიადი მაეტ-ძალესაკენ გაემგზავრა. ჩვენი (ინგლისის) ღენერალი ქემბელი გუშინ მოვიდა აქ (ბაიბურთში).“

—

ვენის გაზეთს „Presse“-ს მოსვლია არზრუმიდამ 10 იანვარს შემდეგი დეპეშა:

„გუშინ საღამოს რუსების ორი ბატალიონი ქვევითა ჯარი და სამი პოლკი ცხენოსანი სამი ზარბაზნით პერმკაპანიდამ გუჯერდალში მოვიდა; ამათ წინააღმდეგ ოსმალოებმა გაგზავნეს აქედამ ორი ბატალიონი. ჯერ არავითარი ამბავი არ მოგვსვლია—თუ რით გათავდა ამათი შეტაკება.“

ევროპის ბრძოლის ველიდამ

სტამბოლიდამ უცხო ქვეყნის გაზეთებში იწერებიან, რომ, ოსმალეთის სამხედრო სამინისტროს განკარგულებით ახმედ-მიუხ-ფაშა დანიშნულია იმ ჯარების მთავარ სარდლად, რომელნიც ტურლუში არიან დაყენებულნი და შევქეთსა და მუხთარ-ფაშას კი მინდობილი აქვსთ თვითონ სტამბოლის დაცვა და იმ ჯარების უფროსობა, რომელიც ამ ჟამად ჩატალჯაში არის დაბანაკებული.

—

გაზეთს „Times“-ში მოყვანილია შემდეგი ტელეგრამმა 4 იანვარს შუმლიდამ მიღებული:

„გუშინ რუსჩუკიდამ კიდევ დაუშინეს ყუმბარები შურჟევოს; სხვათა შორის, ოსმალოს ყუმბარამ მოჰწყვიტა ფეხი ადგილობრივ პოლიციის უფროსს. დღეს კი აქ სრული მშვიდობიანობაა. ტაროსი აქეთკენ მშვენიერია, თბილა და თოვლი დნება.“

—

ფრანცუზულს გაზეთს „Le Temps“-ში იწერებიან სტამბოლიდამ:

„აქ მოვიდა გალიპოლიდამ დეპეშა, რომელიც გვატყობინებს, რომ ამ ქალაქისაკენ ადრიანოპოლიდამ ერთი კორპუსი რუსის ჯარი მოდისო. გალიპოლი სრულიად მზათ არ არისო, რომ მტერს გაუმაგრდესო. ამის გამო იქაური გარნიზონის უფროსი სტამბოლიდამ ჯარების მიშველებას თხოულობს; მაგრამ ოსმალეთის მთავრობის მთელი ყურადღება ახლა სტამბოლის დაცვაზედ არის მიქცეული. აქ დარწმუნებით ამბობენ, რომ, თუ მანამ მორიგება არ მოხდა, რუსის ჯარები 25 ან 26-ს იანვარს გალიპოლში მივლენო.“

—

საქართველო

ტფილისი

*** ყოვლის მხრით სიკვდილი და ავათმყოფობა ისმის ჩვენს ქალაქში. მაგრამ ახლა კიდევ არაფერი—გაზაფხულზე მოელიან ალექსანდროპოლის მხრიდამ ყოველ გვარ სენისა და ჭირის მოვლენას. ქალაქელებმა ახლავე დაიწყეს ფიქრი იმაზე—თუ სად გაიქცნენ ქალაქიდამ და მომავალს ზაფხულში სად დაეხიზნონ ამ უსიამოვნო სტუმრებს...

დიდი მთავარის კავკასიის ნამესტნიკის ბრძანებით, ასი ათასი მანეთია დანიშნული ტფილისისა და ალექსანდროპოლის ყოველ მხრივ გასასუფთავებლად და გასაწმენდათ. ტფილისისთვის 75,000 მან. და ალექსანდროპოლისათვის 25,000 მან. თუ ეს ფულები რიგიანათ მოიხმარა იმ კამისიამ, რომელიც განსაკუთრებით ამ საგნისათვის არის დანიშნული ჩვენში, იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ მდაბალ ხალხს, რომელსაც ყველაზე უწინ ეცემა ხოლმე ყოველგვარი სენი, ცოტაც არის შეუმსუბუქდება ამ მხრით მდგომარეობა.

*** გაზეთი „კავკაზი“ თავისი ბრძნულის სიმახვილით გვარწმუნებს, რომ ავაზაკების უუზანოვების ჩამოღრჩობა, თუმცა ერთობ სასტიკი დარჯა არისო, მაგრამ მაინც კარგია, რადგან სხვებს დააშინებსო...

ამ საგნის შესახებ ჩვენ გავიგონეთ, ვითომც ამათი ჩამოღრჩობა იმიტომ გადაუდვიათ, რომ ერთს ამათგან უთქვამს, რომ არც ერთი ჩვენგანი იმ პოლიციელის მკვლელი არ არისო, ჩვენ ექვსნი ვიყავითო და თუ გვადრობებთ დაგისახელებთ ამ ჩვენს ამხანაგებსაო.

*** სამეგრელოდამ მოგვივიდა ამბავი, რომ პირუტყვის ჭირი იქითკენ ისევ ისე, გავრცელებულია, როგორც შარშან ზაფხულ და შემოდგომაზე იყო. „და თუ ამ გაზაფხულამდინაც ასე გასტანაო, გვწერს ჩვენი კორრესპონდენტი, მგონია მომეტებულ ნაწილს თითო პირუტყვიც აღარ დარჩება ნამდვილ ვაკე სამეგრელოშიო.“

*** იქიდამვე გვწერენ, რომ აქ ჩამოვიდა უფ. მეიჯარადრის თაიროვის პრიკასჩიკი, ვილაც ციციშვილიო, იმ განზრახვით, რომ ორ-ორ აბაზათ იყიდოს ფუთი სიმინდიო. მაგრამ გამყიდველები ეუბნებიან თურმე, რომ ორ აბაზსა და ორ და ორ კაპეიკს ჩვენ მოგცემთ და კამისისთვისაც ფუთზე კაპეიკს, რამდენსაც მოგვიტანთო. „ამ სიტყვებმა ძალიან დააფიქრა ჩვენი თავადი—პრიკასჩიკიო ასე, რომ სთქვაო:

— ე რა ხალხში ჩავვარდი! ჩემს აღაზე უკეთ ვაჭრობის საქმე ამათ სცოდნიათო!“

*** ახალქალაქის უეზდის სოფ. ხერთვისიდამ გვწერენ, რომ ამ დღეებში აქ მამასახლისის ამორჩევა გვქონდა და კარგათ, თანხმობით მიჰყავდათ საქმე სოფლელებმა; მაგრამ ბოლოს ჩვენი სოფლის მღვდელი ჩაერია და [illegible] საქმეო.

ბევრს რაღაცაებს არა-საქებარს იწერება კორრესპონდენტი ამ მოძღვარზე; ჩვენ ყველა ეს არ მოგვყავს; ჩვენ გვაკვირვებს მხოლოთ ის, რომ მღვდელი ამგვარს საქმეებში ერევა და ერევა იმისთვის კი არა, რომ წესიერება და მშვიდობიანობა ჩამოაგდოს სოფლის საზოგადოებაში, არამედ ხალხის ასამტუტებლად და ასამღვრევად.

*** ჩვენ გვითხრეს, რომ უფ. როტინიანცი თავის ქართულ-ფრანცუზულ ლექსიკონს მესამედ დასაბეჭდათ ამზადებსო.

თითო გამოცემა რომ 600 ეგზემპლიარი ჩავავდოთ, გამოვა, რომ ორი წინანდელი გამოცემა 1,200 წიგნი გაყიდულა.—გვიკვირს სად მონახა უფ. როტინიანცმა იმდენი სულელი ხალხი, რომ ამდენი წიგნები გაასაღა იმათზე...

*** ჩვენ მივიღეთ დასავლეთი საქართველოს ერთი უეზდიდამ შემდეგი შენიშვნა:

„ჩვენი უეზდის სამღვდელო პირებმა იგრძნეს სიღარიბით დაცემა თავიანთი მდგომარეობისა რადგან ეკარგებოდათ დრამა; იმისთვის აღწერეს თითოეული კომლი, რომელნიც კამელარიაში ერთად სწერიან, იგინიც ცალ-ცალკე და ამ აღწერილობით გარდასცეს ვექილობა უეზდის სამმართველოს სეკრეტარს, რომ იმან გარდაახდევინოს კომლზედ ორ-ორი მანეთი და მანეთიდამ შაური ამოგებისათვის თვითონ მიიღოს; დანარჩენი კი ჩააბაროს მათ.

„უ. სეკრეტარმა გარდასცა ბრძანება სოფლის მამასახლისსებს ფულების მოკრების თაობაზე; მამასახლისებმა თან იახლეს თორმეტამდინ სხვა მოხელე პირები და დაერივნენ სოფლებსა. ვინც ვერ შეიძლო გარდახდა, ჭამით ამოაგდეს, წაართვეს, და გაუყიდეს დღიური საზრდო და ამნაირის საშუალებით დააკმაყოფილეს მღვდლები.

„ზოგი მრევლი მიიქცენ მოძღვართან, სთხოვეს შეიწყალოს და დაჯერდეს ერთს მანეთს. მაგრამ, ეს სეკრეტარის საქმე არისო, ესე ეუბნებოდნენ და ასე ისტუმრებდნენ. აბა, ბატონო რედაქტორო, სეკრეტართან ვინლა გაბედავს მისვლას; ერთი საწყალი კაცი მიიქცა მასთან ამ საგანზედ და ფეხის ბრახა-ბრუხითა კინაღამ სული გააგდებინა.

„მიკვირს ამ სოფლის სამღვდელო პირების საქმე: დრამას კი თხოულობენ და სახლში სხედან; სანამდის ვინმე არ გარდაიცვლება, მანამ არა ვის სახლში მივლენ, და არავითარ მღვდელთ თანამდებობას არ ასრულებენ და სანამ ოც მანეთს არ მისცემენ, მიცვალებულს შენდობას არ მისცემენ.“

*** ამ ორშაბათის სხდომაზე ჩვენი ქალაქის გამგეობა, სხვათა შორის, შემდეგ საგნებზე მოილაპარაკებს: წინადადება ქალაქის თავისა სახადის გავრცელების წინააღმდეგ სახსრების მიღებაზედ,—მო-

ხსენება გამგეობისა მიხაილოვის სახელოსნო შკოლის წესდებაზედ,—ხმოვანის ამიროვის წინადადება ადრეს-კანტორის გამართვის შესახებ,—ხმოვანის გ. არწრუნის წინადადება ღამის ყარაულების დაჯილდოებაზედ,—ხმოვანის გ. არწრუნის წინადადება შესახებ იმისა, რომ ქალაქის ცნობანი ერთს რომელსამე თფილისის გაზეთში დაიბეჭდოს და სხვ.

⁂ ჩვენ ვიპოვნეთ ამ დღეებში ერთი პატარა ქართული ძველი ხელთ-ნაწერი წიგნი, პოემა „ნარგიზოვანი." ამ წიგნიდამ სჩანს, რომ ეს პოემა მეფე არჩილს დაუწერია. ამას იმიტომ ვაცხადებთ, რომ ჩვენს ძველს მწიგნობრობაში სრულებით დაკარგული იყო და დავიწყებული ამ პოემის დამწერი. ახლა ჩვენ შეგვიძლიან ვთქვათ, რომ ამ ჩინებული პოემის დამწერი არის მეფე არჩილი, რომელსაც ლექსად აუწერია მეფე თეიმურაზის ცხოვრება. ეს პოემა 1853 წელს მიცვალებულ პ. იოსელიანმა დაბეჭდა უსახელოდ და გამოსცა თფილისში.

⁂ ამ დღეებში უფ. ხელაძის სტამბაში დაიბეჭდა ერთი პატარა ქართული წიგნი, სახელად „ს ა ლ ა მ უ რ ი", რომელშიაც ოციოდე გვარიანი ლექსია მოყვანილი.

წერილი რედაქტორთან

—

უ. რედაქტორო! 1875-ს და 1876-ს წლებში თქვენს პატივცემულ გაზეთს „დროებაში" სწერდნენ, რომ ქუთაისის სასულიერო სასწავლებლის პანსიონერებს ძრიელ ცუდსა და ნაკლებ ხარჯს აძლევენო.

ამის წინააღმდეგ, თავის გასამართლებელად, სასწავლებლის სამმართველოში შეადგინეს თურმე მაშინ ჟურნალი და მოახსენეს ყოვლად-სამღვდელოს იმერეთისეპისკოპოსს, რომ ის ფული, რომელიც თვითოეულ პანსიონერზე არის დანიშნული, ძრიელ ცოტა არისო და ამისთვის პანსიონერებს ნაკლები საზრდო ეძლევათო. ამ ჟურნალზე ყოვლად-სამღვდელოს დაედგინა, რომ ოღონდ კი პანსიონერებს საკმაოდ მიეცით საზრდოვო, ოღონდ კი იმათი საჭმელი კარგი თვისებისა იქმნესო და რაც მეტი ფული დაიხარჯოს იმათზე, ის სამღვდელოების შემოტანილი ფულებიდგან შეავსეთ ხოლმეო.

როგორც ნამდვილათ შევიტყე, იმ წლებში პანსიონერებზე დაწესებული ფულები, არ ყოფნიდათ კი არა, ათას მანეთზე მეტიც დარჩენილა ეკონომია, მაშინ როდესაც სასწავლებლის წესდების ძალით შაგირდების ხარჯზე ეკონომია ძრიელ აღკრძალულია.

მიკვირს, თუ კი იმათი ხარჯიდამ ეკონომიაც რჩებოდა, ვიღას ატყუებდნენ და რათ ამბობდნენ, რომ პანსიონერების ხარჯათ ცოტა ფულია დანიშნულიო!

მე დარწმუნებული ვარ, რომ წარსულს წელში კიდევ მეტი დარჩებოდა ეკონომია იმიტომ, რომ წინა წლებში, ცუდი იყო თუ კარგი, კვირაში ხუთჯერ მაინც ჰქონდათ ხოლმე პანსიონერებს ორ-ორი თავი საჭამადი და წასულ წელში კი, განსაკუთრებით ომის დაწყობის შემდეგ, სულ თვითო თავ საჭმელს აძლევდნენ ხოლმე. მაგალითებრ, წარსულს ქრისტეშობის თვის მარხვაში უმეტეს ნაწილათ ბოლოკსა და ლობიოს აჭმევდნენ პანსიონერებს სადილათ, და ვახშმათ ხომ მუდამ ლობიო ჰქონდათ...

ერთ პირს, რომელსაც ამ სასწავლებელთან დაახლოებითი კავშირი აქვს, ეთქვა, რომ წინა წლებში რომ ერთ თვეს ახარჯებდნენ ხოლმე შეგირდებსაო, ახლა იმდენი ხარჯი ორ თვეს ყოფნისთო.—რასაკვირველია, თუ კი საკმაოდ არ აჭმევენ შეგირდებს, მაშინ ის ხარჯი, რომელიც თვეში ერგებათ ხოლმე, ორ თვეს კი არა, სამ თვესაც ეყოფათ! მაგრამ ესეც უნდა მოგახსენოთ, რომ წინეთ პანსიონერებს დანა-ჩანგალი მაინც ჰქონდათ და ახლა ისიც აღარა აქვსთ და ხელებით ითითხნებიან წყალ-წყალა წვენში. სხვაზე კი ნურარაფერს მკითხავთ, უ. რედაქტორო, რადგანაც მე არც აქამდის მიმსახურნია ქუთაისის სასულიერო სასწავლებელში და არც ახლა გახლავარ ეკონომი, არამედ

მღვდელი

დარიგება *)

სოფლებში მცხოვრებლებისა იმ ავათმყოფობის წინააღმდეგ, რომელსაც რუსები ეძახიან „чума рогатаго скота," ქართველები „საქონლის ჭირს" და სომხები და თათრები „ოზარ."

—

როგორ უნდა მოისპოს რქიანი საქონლის ჭირი, თუ რომ გამოჩნდა რომელიმე სოფელში?

1) ყველა, ვინც უნდა იყოს სოფელში მცხოვრები, თვით მებატონეც კი, მოვალეა, როდესაც გამოჩნდება საქონლის ჭირი, შეატყობინოს სოფლის მამასახლისს, რომელმაც იმ დღესვე უნდა შეატყობინოს ან პოლიციის პრისტავს, ან მაზრის უფროსს. ამ დროს, ექიმის მოსვლამდინ, ყველა მოვალეა ნამდვილად აღასრულოს ის, რაც ამ წესებშია ნაჩვენები, ხოლო ვინც არ აღასრულებს ამ წესებს, ის იქნება დასჯილი კანონისამებრ, ე. ი. ან ჯარიმა გადაეხდევინება და ან საპყრობილეში ჩაისმევა, (სტ. 112 Уст. о нак. налог. Мир. Судьями.).

2). თუ ვინიცობაა გამოჩნდა სოფელში რქიანი საქონლის ჭირი, მაშინ მართლად სოფლის საზოგადოებამ უნდა იმოქმედოს ერთად, საზოგადოებით, და არა ცალ-ცალკე. ამისთანა შემთხვევაში ყველა სოფლის მცხოვრებს უფლება აქვს მოითხოვოს მეორისგან, რომ იმან ნამდვილად აღასრულოს ყველაფერი, რაც კია ნათქვამი ამ წესებში; იმისთანა საქონლის პატრონებს კი, რომელთაც არ შეუძლიან ამ წესების აღსრულება, როგორც მაგალითებრ არ შეუძლიან დამარხონ მიწაში ჭირისგან მოკლული პირუტყვი, იმათ ყველაფერში სოფლის საზოგადოებამ უნდა მისცეს შემწეობა. ეს საჭიროა იმიტომ, რომ, თუ, ერთმა არ აღასრულა ეს წესები, მაშინ სულ ამაოდ რჩება დანარჩენი სოფლის მცხოვრებლების შრომა და ცდილობა.

3) წესდების აღსრულების აგრეთვე სოფელებში საქონლის თვალ-ყურის მგდებელათ სოფლის საზოგადოებამ უნდა ამოირჩიოს თვის შორის კეთილ-საიმედო, ერთგული კაცი, რომელსაც რუსულად ჭირის სტაროსტას ეძახიან.

4) ავათმყოფი საქონელი ცალკე ალაგას, სოფლის გარეთ, ან სოფლის ბოლოს უნდა დააყენონ და იქ უნდა იყოს იმათი ბინა, ისე რომ იმ ადგილას სოფლის ნახირი არ უნდა მიდიოდეს. ავათმყოფი საქონლის მეთვალყურეთ და მოსავლელად უნდა ამირჩიონ თვის შო ანუ ფასით დაიჭირონ, საკუთარი კაცი, რომელმაც საღ საქონელში აღარ უნდა გაიაროს.

5) ავათმყოფი საქონელი უნდა განაშორონ ნახირს მაშინ კი არა, როდესაც ჭამას თავს დაანებებს, არამედ მაშინვე, როდესაც პატრონი, ანუ მწყემსი შენიშნავს რომ პირუტყვი მოწყენილია და ხდება.

6) მინამდინ სოფლები გააკეთებენ შენობას ავათ-მყოფი პირუტყვისთვის სოფელში, მინამდინ ყველა პატრონმა არ უნდა გაუშვას საქონელი თავის კარმიდამოდამ, ბაგადამ. ამ დროს ავათმყოფი საქონელი არ უნდა ჰყავდეთ დამწყვდეული და არ ატარონ არც ეზოში და არც სოფელში. ამ შემთხვევაში ავათ-მყოფს საქონელს თვალ-ყური უნდა უგდოს მრთელმა სახლობამ კი არა, მარტო ერთმა ვინმე მათგანმა, რომელიც საღ საქონელს აღარ უნდა მიეკაროს (1724 სტ. X III ტ. სამედ.პოლიცდადგინ.).

7) ავათმყოფი საქონლის ნეხვი არ უნდა დაყარონ საზოგადო სანახვეზე, უნდა ყოველ დღე გაწმინდონ და დასწონ.

8). ის ჭურჭელი და ნივთები, რომელნიც ავათმყოფი საქონლის მოვლის დროს საჭირონი არიან, აღარ უნდა იხმარონ საღი საქონლისთვის.

9) იქ სადაც საზოგადო ნახირს წყალს ასმევენ, ავათმყოფ საქონელს არ უნდა ასონ წყალი; იმათ უნდა ასონ წყალი შინ საკუთარს ჭურჭელში.

(გაგრძელება)

---

*) „დროება," № 14.

ნარევი

ერთს ინგლისურს გაზეთში სწერენ სტამბოლიდამ, რომ რუსეთთან მორიგების შესაკვრელად გაგზავნილ სერვერ-ფაშამ და ნამიკ-ფაშამ ვერცხლის დანა-ჩანგალი და საზოგადოთ მთელი სტოლის მოწყობილობა ვერცხლის წაიღეს იმ განზრახვით, რომ როცა მორიგების პირობას შეკრავენ, სადილი გაუმართონ რუსეთის წარმომადგენელ პირებსაო.

*
* *

ავაზაკებს გაუცარცვავთ ამას წინათ ტრაპიზონის მახლობლად, სოფლის მ...ულასის სამართლმადიდებლო ძველი ეკკლესია, რომლიდამაც ბევრი თვალ-მარგალიტი და ოქრო-ვერცხლის ნივთები გაუტანიათ. ამბობენ, ეს ავაზაკები მაჰმადიანთაგანნი იყვნენ ო.

კავკასიის საბებიო ინსტიტუტი

მშობიარე ქალები მიიღებიან ყოველთვის დღე და ღამ... ყ... დ...ში 50 კაპ., ღარიბები უფასოთ მიიღებიან.

ცალკე ოთახების ქირა თვეში 30—50 მანეთამდის არის.

მიღება ავათმყოფი ქალებისა და ყმაწვილების.

ქალის ავათმყოფობისათვის:

ყოველ დღე, კვირას გარდა, 10 საათიდამ 11-დინ—დოქტორი ონანოვი.

ორშაბათობით და ...ობით 12 საათიდამ 1-მდინ—დოქტორი რემერტი.

სამშაბათობით და შაბათობით 11-დამ 12მდინ —დოქტორი ალბანუსი.

საყმაწვილო ავათმყოფობისთვის:

ხუთშაბათობით 11 საათიდამ 12-მდინ და პირაობით 10-დამ 11-მდი—დოქტორი უშაკოვი.

შაბათობით 12 საათზე რჩევაა დოქტორებისა: რემერტის, ალბანუსის და ონანოვის.

ინსტიტუტთან ახლად გაიხსნა განყოფილება, რომელშიაც საქალებო ავათმყოფობას არჩენენ.

ამ განყოფილების საზოგადო ოთახში ავათმყოფთა უნდა აძლიონ დღეში—50 კაპ., ცალკე ოთახებში კი დღეში—1 მან.

ახალი ტაქსა გირჟის იზვოსჩიკებისა

ქალაქის რჩევამ მიიღო მხედველობაში ქერის და თივის სიძვირე და ამის გამო ამ პირველ ქრისტეშობისთვიდამ დანიშნა შემდეგი დროებითი ტაქსა:

	ფაეტონის		დროჟკის	
ერთი გზა	40	კაპ.	25	კაპ.
საათი	80	„	55	„
ქალაქიდამ—ნავთლუღს	80	„	50	„
— მუშტაიდამდინ —	60	„	45	„
— მუშტ. და უკან ½ საათი გაჩერება	1 მან. 20	„	90	„
რკ. გზიდამ ნავთ.	—2	„ —	„ 1მან.50	„
—დამოქნამდინ	— 1	„ 50	„ 1 „ —	„
—ქალაქ. ყველგან	1	„ —	„—„ 70	„
რკ. გზამდინ ქალაქ.	—	„ 80	„—„ 50	„
— ნავთლუღიდამ	1	„ 50	„ 1 „ —	„
რკინის გზამდინ და უკან — —	—1	„ 30	„—„ 90	„

შენიშნვა ა). ორ ფუთამდინ ბოგაჟისათვის იზვოსჩიკს არ შეუძლია, რომ რამე გამოართვას ვისმე.

შენიშნვა ბ). ნაშუალამევის ტაქსა იგივე დარჩება, რაც ახლა არის ე. ი. ფაიტონის—ერთი გზა—60 კაპ., საათის 1 მან. და 20 კაპ., დროჟკის—40 კაპ. და საათის—80 კაპ.

განცხადებანი

იყიდება

უ. ვართანოვის წიგნის მაღაზიაში.

ეშმაკის ხარო

მდაბიური ამბავი

ალ. სა. მესხიევისა.

გამოცემული ზაქარია ჭიჭინაძისაგან.

ფასი ერთი შაური

ჩაის მაღაზია

პ. ვ. პოპოვისა,

რომელიც იმყოფებოდა გალავინის პროსპექტზე, შიოევის სახლებში, ამ ჟამად გადატანილია ერევნის მაედანზე, ტერასატუროვის სახლებში. პატივი მაქვს ვაცნობო პატივცემულ საზოგადოებას რომ ვისაც კარგი, სუნნოვანი ჩაი ნებავს, მომართოს პირ-და-პირ ჩემთან.

თფილისის მეორე გილდიის ვაჭარი

რაჟდენ გედევანიძე

იყიდება თპილისში, ვართანოვის და გრიქუროვის წიგნის მაღაზიებში, გოლოვინის პროსპექტზე, აზნაუროვის თამბაქოს მაღაზიაში და ქუთაისს ალექსი ჭიჭინაძისას:

ალმანახი

შედგენილი გ. თუმანიშვილისაგან.

შინაარსი: შვიდი ლექსი თ. ალექსანდრე ჭავჭავაძისა.—ჟორჟ დანდენი, სამმოქმედებიანი კომედია მოლიერისა. სამი ლექსი ო. მიხ. ბირთვ. თუმანიშვილისა. შარშანდელ ქართულ მწერლობის გადათვალიერება.—ეკონომიური სურათები.—პატარა წერილი დიდ საქმეებზე.

ფასი ყველგან ორი აბაზი.

(3—3)

რკ. გზა.	დილა.		საღამ.		II კ.		III კ.	
თფილისი .	9	21	5	18				
მცხეთა. . .	10	11	6	27	-	68	-	38
გორი . .	11	58	9	43	2	40	1	23
ხაშური . .	1	29	11	57	3	92	2	18
სურამი. . .	1	44			4	42	2	46
ყვირილა .	5	49			5	81	3	23
რიონი. . .	6	47			6	75	3	75
სამტრედია .	7	41			7	73	4	29
ახ.-სენაკი .	—	—			8	57	4	76
ფოთი. . .	9	40			9	75	5	42
ფოთი . .	9	13						
ახ.-სენაკი.	—	—			1	18	-	66
სამტრედია.	11	16			2	6	1	14
რიონი . .	12	13			3	4	1	69
			ღამე					
ყვირილა. .	1	18			3	98	2	21
სურამი. . .	5	12	1	10	5	33	2	96
ხაშური . .	5	39	1	37	5	84	3	24
გორი . .	7	5	4	8	7	36	4	9
მცხეთა .	8	50	6	59	9	8	5	4
თფილისი .	9	31	7	56	9	75	5	42

ტელეგრაფი	მ.	კაპ.
ოცი სიტყვა თფილისიდამ:		
ქუთაისს, ფოთს . .	1	—
გორს, დუშეთს, სიღნაღს	-	50
როსტოვს, ოდესას, მოსკოვს	2	—
პეტერბურგს, ვარშავას . .	2	—
ოსმალეთში, შვეიცარიაში	3	—
იტალიაში და საფრანგეთში.	3	50
ინგლისში	3	75

ფოშტა

ა) თფილისიდამ: საზღვარ გარეთ, ქუთაისს, რუსეთს—ყოველ დღე კვირას გარდა. ზუგდ. ორშ. და სამშ. ოზურ.—პარასკ. და ორშ. კახეთს—სამშ. და შაბ. ბ) ქუთაისიდამ: თფილისისა და ფოთისაკენ—ყოველ დღე, კვირას გარდა. ოზურგეთს—ორშ. და პარასკ.

წიგნის გაგზავნა რუსეთში და საზღვარ გარეთ:	კაპ.
ღია წიგნის	4
დაბეჭდილის (სამი მისხალი) .	8

ბირჟა	მან.	კაპ.
პეტერბურგი, 18 იანვარს.		
ერთი ქაღალდი ლირს:		
ლონდონში 23 პენსი.	—	78
პარიჟში 263 სანტიმი.	—	62
ესკონტი (სარგებლისფასი)	7½	—
ბანკის ბილეთი 5%	95	5(
მოგებიანი (პირველის ს.	232	25
მოგებიანი (მეორე სესხი)	229	5(
გირაოს ფურცლები:		
თფილ. სააზნ. ბანკისა.	—	—
ხერსონის ბანკი	83	25
მოსკოვის . .	83	50
აქციები:		
ოდესის სავაჭრო ბანკის	177	—
ფოთი-თფილ. რკინ. გზის	—	—
შავი ზღვის ცეცხ. გემების	527	—
კავკაზის და მერკური, .	225	—
პირვ. საზღვევ. საზ. ც.	745	50
პეტერბ. საზღვევ. საზ.	235	50
მოსკოვის საზღვევ. საზ.	268	—

მაზანდა	მან	კაპ
თფილისი, 21 იანვარს.		
ფქვ. თეთ. ბანჯისა, ფუთ.	2	15
ფქვილი წითელი . .	1	80
ქერი ფუთი . . .	1	45
ბამბა ერევნისა, ფუთი .	8	60
—ამერიკისა, ფუთი . .	8	50
გაპენტილი ბამბა ფუთი.	12	—
მატყლი თუშური ფთ.	8	20
—თარაქამისა ფთ. .	4	80
აბრეშუმი ნუხური სტ.	2	—
ქონი, ფუთი. . .	5	40
ქონის სანთელი ფუთი.	8	—
სტეარინის სანთელი, ფ.	14	—
ღვინო ძროხისა, ლიტ.	—	90
—ცხვრისა, ლიტრა .	—	90
სპირტი, გრადუსი .	—	15
შაქარი, ბროც. ფუთი .	9	20
— ფხვნილი ფუთი . .	8	20
ყავა გრგვალი, ფუთი .	—	80
ზეთი ქუნჯუთისა ფუთ.	14	—
ოქრო ½ იმპერიალი. .	8	10

Дозволено цензурою Тифлисъ, 21 Января 1878 г. Типографія Меликова. გამომცემელი ს. მელიქიშვილი. რედაქტორი ს. მესხი.